

О. Б. Супруненко (Полтава)

Науково-практична конференція, присвячена 70-річчю Роменського краєзнавчого музею

22—23 листопада 1990 р. в м. Ромнах Сумської області відбулася науково-практична конференція «Вивчення історичної та культурної спадщини Роменщини: проблеми і перспективи», присвячена 70-річчю Роменського краєзнавчого музею. Її організували Роменський краєзнавчий музей, Сумське обласне відділення Українського фонду культури (УФК) за участю Полтавського краєзнавчого музею.

У роботі конференції взяли участь науковці установ АН УРСР та АН СРСР, вузів і музеїв Калуги, Києва, Маріуполя, Москви, Сум і Полтави, краєзнавці Сумської області. На пленарних засіданнях, що проходили у приміщенні Роменського міськрайонного будинку культури, було заслухано понад 20 доповідей і повідомлень.

Серед виступів, присвячених заснуванню і подальшій історії Роменського краєзнавчого музею, загальну увагу привернула доповідь В. В. Панченка (м. Ромни, краєзнавчий музей) «З історії Роменського музею», автор якої визначив основні етапи становлення та багатогранної діяльності цієї установи, відобразив значний вклад її співробітників у розвиток народного господарства і культури району, показав зв'язки музею з інститутами АН УРСР, внесок працівників музею у вивчення природи та історії краю. Г. В. Діброва (м. Ромни, краєзнавчий музей) присвятив свою доповідь подвижницькій діяльності фундатора музею, відомого краєзнавця, художника й археолога Михайла Максимовича Семенчика (1890—1964 рр.). Канд. іст. наук О. О. Нестуля (м. Полтава, педінститут) висвітлив напрями активної пам'ятко-охоронної діяльності Роменського музею у довоєнний час, відзначивши доробок М. М. Семенчика на терені збереження історико-культурної спадщини Роменської округи.

Найдавніша історія Роменського району та Сумської області знайшла своє відображення у виступах В. В. Приймака (м. Суми, Центр археологічних досліджень Українського т-ва охорони пам'яток історії та культури) «Протоміські центри роменської культури та їх округа у верхів'ї Ворскли, середній течії Псла та Сейму»; Ю. Ю. Моргунова (м. Москва, Ін-т археології АН СРСР) «Попередні відомості про літописне місто Ромен»; О. В. Григор'єва (м. Москва, Науково-дослідний центр «Шовковий шлях» при Радянському фонді культури) «Про час функціонування городища Монастирище в Ромнах». У доповіді канд. іст. наук І. М. Шекери (м. Київ, УФК) «Роменщина — важливий район формування української етнічної території» висвітлені складні історичні процеси, що відбувалися на території краю в XIV—XVII ст. М. П. Демченко (м. Ромни, краєзнавчий музей) ознайомив присутніх з краєзнавчими пошуками І. О. Курилова — автора «Роменської старовини» (1889 р.), а канд. іст. наук В. О. Войналович (м. Полтава, педінститут) — з першими кроками монументальної пропаганди у Ромнах, зокрема діяльністю визначного скульптора І. П. Кавалерідзе. О. Б. Супруненко (м. Полтава, краєзнавчий музей) розкрив життєвий і творчий шлях та трагічну долю відомого роменця — археолога, краєзнавця і музейного працівника О. К. Тахтая (1890—1963 рр.), товариша й ровесника М. М. Семенчика.

У значній частині доповідей висвітлювалися життя й діяльність визначного українського та російського вченого-археолога і мистецтвознавця Миколи Омеляновича Макаренка (1877—1938 рр.). Загальну увагу і жваві відгуки викликали, зокрема, доповіді Г. М. Шовкопляса (м. Київ, Держ. іст. музей УРСР) та д-ра іст. наук І. Г. Шовкопляса (м. Київ, ЦНБ АН УРСР) «М. О. Макаренко — видатний археолог України», д-ра геолого-мінералогічних наук Д. Є. Макаренка (м. Київ, Ін-т геологічних наук АН УРСР) «Життя на вівтар науки», В. Г. Пуцка (м. Калуга, художній музей) «Микола Макаренко у створенні наукової бази історії українського мистецтва», В. В. Вечерського (м. Київ, редколегія журналу «Пам'ятки України») «Спадщина Миколи Макаренка і актуальні пам'ятко-охоронні проблеми Роменщини», в яких всебічно висвітлювалася діяльність одного з найвизначніших археологів та мистецтвознавців України. З великим інтересом сприйняли присутні повідомлення В. І. Граба (м. Полтава, Управління КДБ Полтавської області) «Справа М. О. Макаренка», присвячене останньому періоду життя вченого. Доповідач використав унікальні епістолярні матеріали, що відтворюють картину репресій проти музейних працівників на Україні у 20—30-х роках.

Учасники конференції виступали з лекціями та бесідами перед робітниками місцевих підприємств, учнями шкіл, зустрічалися з керівництвом міськвиконкому і мали з ним розмову про стан охорони і використання історико-культурної спадщини Роменщини.

До конференції працівники Роменського краєзнавчого музею організували виставку експонатів з його фондів, що репрезентувала археологію, історію і культурне життя району з найдавніших часів до наших днів. Ювілеєві музею був присвячений спеціальний випуск роменської міськрайонної газети «Комуністичним шляхом» (1990, 21 листоп.). Заслуговує на увагу й те, що в ході підготовки до конференції були видані її програма та тези доповідей і повідомлень¹. Підготовлений до друку сектором літератури і мистецтва Експериментально-творчого об'єднання «Фонд» Сумського обласного відділення Українського фонду культури збірник тез включає в себе рідкісні фотографії, у ньому вперше згадуються численні документи, подано хроніку життя й діяльності М. О. Макаренка тощо.

У резолюції конференції, одностайно прийнятій її учасниками, відзначається внесок Роменського музею у вивчення історичної та культурної спадщини району, міститься ряд конкретних пропозицій, спрямованих на поліпшення всієї справи охорони і використання пам'яток історії та культури Роменщини.

Одержано 26.11.90.

¹ Вивчення історичної та культурної спадщини Роменщини: проблеми і перспективи: Тези доп. і повід. наук.-практ. конф., присвяч. 70-річчю Роменського краєзнавчого музею. Листопад 1990 р.— Суми; Ромни, 1990.— 83 с. — 16 іл.

М. В. Знаменська (Київ), О. В. Шевченко (Київ)

Зустріч в Інституті історії України АН УРСР з болгарським ученим, професором Г. Бояджиєвим

20 листопада 1990 р. в Інституті історії України АН УРСР відбулася зустріч з директором Болгарської Енциклопедії при Президії Болгарської Академії наук, керівником групи методології та історіографії при